

ARVO - verkkomateriaalien arviointiin

Arvioitava kohde: **SQL -kyselyt - Juha Kiukas**, Arvioija: **Jouni Lappalainen**, Arviointipäivämäärä: **9.3.2010**

Kehitysvihjeet

[Arvioinnin yhteenveto](#) | [Kehitysvihjeet](#) | [Omat vastaukset](#)

[Lopeta tämä arviointi ja siirry takaisin etusivulle >>](#)

Osa-alueen pisteytykset, tähän heikentävästi vaikuttaneet vastaukset, kysymykset ja kehitysvihjeet näihin ovat kehystettynä.

Informaation esitystapa (ka: 3.7)

Jäsennetty esitystapa (ka: 4.5)

- **Kysymys:** Tukeeko informaation jäsenitys käyttäjälle tuttua ja toimintaa tukevaa esitystapaa?
- **Vastaus:** en osaa sanoa
- **Ohje:** Valittaessa tapaa informaation jäsennykseen ei välttämättä kannata tyytyä helpoimpaan ratkaisuun. Esimerkiksi organisaatorakenne ei monestikaan ole paras tapa jäsentää informaatiota, vaan lähtökohdaksi kannattaa ottaa mieluummin vaikkapa käyttäjän toiminta. (Kauhanen-Simanainen & Simanainen 2001, 114.)

Looginen järjestys (ka: 4.3)

Tiivis muoto (ka: 3.0)

- **Kysymys:** Onko sivujen pituus pyritty pitämään suhteellisen lyhyenä, niin että käyttäjän ei tarvitse vierittää tekstiä?
- **Vastaus:** joskus
- **Ohje:** Käytettävyytutkimuksissa on havaittu, että käyttäjät vierittävät tekstiä vastahakoisesti. Vierittäminen hyväksytään, jos sivulla on erityisen mielenkiintoista tai työn kannalta hyödyllistä tietoa. Navigaatio sivuja jotkut käyttäjät vierittävät vastahakoisesti ja valitsevat helpommin jonkin näkyvillä olevan vaihtoehdon muita näkemättä. On siis pyrittävä pitämään sivut suhteellisen lyhyinä ja tärkeimmät linkit näkyvillä yleisimmillä monitoreilla vierittämättä. (Nielsen 2000, 113-15.)
- **Kysymys:** Onko sivuston etusivu lyhyt ja kuvaileva?
- **Vastaus:** ei
- **Ohje:** Sivuston etusivu tai kotisivu on se paikka, josta käyttäjät perinteisesti olettavat löytävänsä perustiedot sivuston olemassaolon

tarkoituksesta. Etusivu antaa käyttäjille heidän tarvitsemansa tiedon siitä, vastaako sivusto niihin tarpeisiin, joiden takia he ovat sivustolle tulleet. Sen tulee olla kuitenkin lyhyt ja ytimekäs, sieltä tulee voida hahmottaa erilaiset saatavilla olevat aihepiirit ja sen tulee tarjota mahdollisuutta hakea lisätietoja syvemmältä sivustorakenteesta. (Nielsen 2000; Köykkä 1995,211.)

- **Kysymys:** Löytyykö sivuston etusivulta lyhyt selvitys siitä, mitä koko sivusto sisältää?
- **Vastaus:** ei
- **Ohje:** Sivuston etusivu tai kotisivu on se paikka, josta käyttäjät perinteisesti olettavat löytävänsä perustiedot sivuston olemassaolon tarkoituksesta. Etusivu antaa käyttäjille heidän tarvitsemansa tiedon siitä, vastaako sivusto niihin tarpeisiin, joiden takia he ovat sivustolle tulleet. Sen tulee olla kuitenkin lyhyt ja ytimekäs, sieltä tulee voida hahmottaa erilaiset saatavilla olevat aihepiirit ja sen tulee tarjota mahdollisuutta hakea lisätietoja syvemmältä sivustorakenteesta. (Nielsen 2000; Köykkä 1995,211.)

Sivuston rakenteen ja informaation jäsenyyksen vastaavuus sekä syvyyden hyväksikäyttö (ka: 4.0)

Informaation läpikäyntitapa valittavissa (ka: 5.0)

Yksi asiakokonaisuus yhdellä sivulla (ka: 4.0)

- **Kysymys:** Onko yksittäisellä sivulla korkeintaan seitsemän erillistä tieto-objektia (mieltämysyksikköä)?
- **Vastaus:** joskus
- **Ohje:** Tutkimuksissa on todettu, että ihminen hahmottaa kerralla noin seitsemän objektia työmuistiinsa. Tämän takia on suositeltavaa, että ruudulla ei olisi tätä enempää informaation "siruja", ns tieto-olioita. Tieto-oliot voidaan määritellä niin, että ne ovat yhtenäisenä ilmiönä mielletäviä olentoja, tapahtumia, asioita tai muita kokonaisuuksia. (Luukkonen 2000,147; Metsämäki 1996,81.) On siis huomattava, että tieto-oliot tai mieltämysyksiköt itsessään voivat sisältää useita informaation murusia, mutta ne on kuitenkin jäsennetty esimerkiksi ryhmittelemällä niin, että ne käyttäjälle muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Mieltämysyksiköiden sopivaan määrään sivulla vaikuttaa mm. kohderyhmän asiantuntijuus aihealueen suhteen. (vrt. myös Miller 1956; Saariluoma, Maartola & Niemi 1998.)

Tärkeän informaation näkyvyys (ka: 3.7)

- **Kysymys:** Onko informaation jäsentämisessä käytetty apuna graafisia elementtejä, esim. taulukoita tai kuvia, joiden avulla oleellinen informaatio on tuotu esiin?
- **Vastaus:** joillakin sivuilla
- **Ohje:** Selkeät graafiset esitykset helpottavat silmäilyä ja niiden avulla käyttäjä voi nopeasti jäsentää esitettyä informaatiota (Nielsen 2000,110). Niiden käyttäminen ei kuitenkaan ole itseisarvoista, vaan esitetyn informaation sisällöstä riippuu voiko ja kannattaako taulukoiden tai kuvien käyttö.

Informaation esittämisessä käytetty kieli (ka: 4.8)

- **Kysymys:** Onko sivustolla käytetty kieli tuttua (käsitteet, termit) oletetun kohderyhmän käyttämän kielen kanssa?
- **Vastaus:** en osaa sanoa

- **Ohje:** Informaation esittäminen Webissä on käyttäjälähtöistä myös informaation esityksessä käytetyn kielen kannalta. Tekstiä tulkitaan erilaisten odotusten varassa. Kun informaatio on esitetty oletetun käyttäjäkunnan käyttämällä kielellä, lisää se sivuston uskottavuutta ja kiinnostavuutta kohdeyleisön joukossa. (Mm. Hirsjärvi Remes & Sajavaara 1997,267.)

Mediaelementtien tarkoituksenmukainen käyttö (ka: 3.6)

- **Kysymys:** Tukevatko sivuston kirjallinen ja visuaalinen ”ilme” toisiaan?
- **Vastaus:** en osaa sanoa
- **Ohje:** Julkaisussa tulee kiinnittää huomiota siihen, että julkaisu on tyyliään yhtenäinen. Räväkkä kuvitus yhdistyneenä tiukan asialliseen dokumenttityyppiseen tekstiin luo helposti hämmäntävän vaikutelman. Toki eri tyyliä voidaan sekoittaa hallitusti etenkin fiktiivisten ja viihteellisten julkaisujen ollessa kyseessä. Tyylien sekoittaminen edellyttää todellista asiantuntemusta, jotta tuloksena ei olisi erilaisten tyylien kakofoninen sekamelska. (Esim. Metsämäki 1996, 51.)
- **Kysymys:** Täydentävätkö samalle sivulle sijoitetut mediaelementit toistensa tarjoamaa informaatiota?
- **Vastaus:** harvoin
- **Ohje:** Samalle sivulle sijoitettujen erilaisten mediaelementtien kuten kuvien, animaatioiden, äänen tai videon tulisi täydentää sivulla olevaa tekstuaalista informaatiota. Epäonnistunut kuvan tai muun mediaelementin valinta johtaa helposti harhaan, vaikeuttaa tai vääristää viestin vastaanottamista (Esim.Nielsen 2000, 134 -135.)
- **Kysymys:** Käytetäänkö animaatiota kuvaamaan jotakin muutosta tai liikettä?
- **Vastaus:** ei koskaan
- **Ohje:** Toisinaan informaation visualisoiminen on havainnollisempaa animaation kuin staattisen kuvan avulla. Tästä esimerkkinä muutosta aiheuttavan toiminnon kuvaaminen. Animaation avulla voidaan tehokkaasti ilmaista ajallista tai vaiheittaista muutosta sekä liikkeen suuntaa. (Nielsen 2000, 145.)

Informaation esittäminen hakukoneiden toimintaa ajatellen (ka: 1.8)

- **Kysymys:** Ovatko sivuston yksittäisten sivujen nimet (title) lyhyitä ja kuvaavia?
- **Vastaus:** ei yhdelläkään sivulla
- **Ohje:** Title-elementissä oleva otsikko (sivun nimi) näkyy graafisten selainten otsikkopalkissa. Jotkut hakukoneet käyttävät sivuston sivujen title-elementissä olevaa otsikkoa, sivun nimeä, haun tuloksissa sivun kuvailuun. Muun muassa siksi title-elementin sisältämän otsikon on syytä olla informatiivinen. Title myös tallentuu käyttäjälle muistiin, mikäli hän haluaa tehdä sivulle johtavan kirjanmerkin selaimeensa. Niinpä sen tulee kertoa selkeästi sivun sisällöstä, jotta sen voi erottaa kirjanmerkkiluettelossa. (Alexander & Tate 1999, 50-51.)
- **Kysymys:** Onko sivuston yksittäisten sivujen metatietoihin sisällytetty tiivistelmä?
- **Vastaus:** ei yhdelläkään sivulla
- **Ohje:** Koska jotkin Internetin hakukoneet näyttävät sivun tekijän tekemän tiivistelmän sen sijaan että itse yrittäisivät tehdä sivusta lyhennelmää, on viisasta sisällyttää se sivun metatietoihin. Näin voi taata hakutulosta tulkitsevalle käyttäjälle pelkkää otsikkoa paremman kuvan yksittäisistä sivuista. Tiivistelmä lisätään META-tunnisteeseen otsikolla ”description”, esim. <META NAME=”description” CONTENT=”Tämä on tiivistelmä sivun sisällöstä”>. Tiivistelmän on syytä olla lyhyt, koska suurin osa hakukoneista näyttää kuvauksesta vain ensimmäiset 150-200 merkkiä. (Nielsen 2000,233-247; vrt. myös Alexander & Tate 1999, 111-12.)

- **Kysymys:** Onko sivuston sivujen metatiedoissa määritelty sivulla käytetty kieli?
- **Vastaus:** ei yhdelläkään sivulla
- **Ohje:** Useissa hakukoneissa on mahdollista valita kieli, jolla kirjoitettuja sivuja haluaa hakea. Jotkut hakukoneet hyödyntävät metatietoihin tehtävää kielimerkintää haun tarkentamisessa. Esim. suomen kieli merkitään metatietoihin seuraavasti <meta http-equiv="Content-Language" content="fi">. (ARVO-työryhmä 2003.)

- **Kysymys:** Jos on haluttu estää hakurobotteja indeksoimasta sivuston sivuja, onko se merkitty asianmukaisesti sivun metatietoihin?
- **Vastaus:** ei yhdelläkään sivulla
- **Ohje:** Mikäli jostain syystä halutaan etteivät hakurobotit indeksoi sivuston sivuja eivätkä seuraa sen linkkejä, on se merkittävä joka sivulle seuraavasti: <META NAME="Robots" content="noindex, nofollow">. Sivuston indeksoimisen voi estää myös robots.txt -tekstitiedostolla, josta lisätietoa saa esim. osoitteesta <http://www.robotstxt.org/> (ARVO-työryhmä 2003.)

[Kaikki osa-alueen kehitysvihjeet](#) (aukeaa uuteen ikkunaan)

Lähteet

- Kauhanen-Simanainen, A. & Simanainen, A. Sisältöä verkkoon – mitä sisällön tuottajan pitää hallita. Vammala:IRH Konsultointi.
- Nielsen, J. 2000. WWW-suunnittelu. Suom. Timo Haanpää. Helsinki:Oy Edita Ab.
- Köykkä, S. 1995. World-Wide Web julkaisijan opas. Jyväskylä:Suomen ATK-kustannus Oy.
- Saariluoma, P., Maartola, I. & Niemi, P. 2000. Ajatteluriskit ja kognitiiviset prosessit taloudellisessa toiminnassa. Erään yrityopsykologisen ongelmakentän kuvaus. Korjattu 2. painos. Teknologia katsaus 65/98. Helsinki:TEKES.
- Metsämäki, M. 1996. Elektronisen julkaisun suunnittelu. Helsinki:Oy Edita Ab.
- Miller, G.A. 1956. The Magical Number Seven, Plus or Minus Two: Some Limits on Our Capacity for Processing Information. The Psychological Review, 1956, vol. 63, pp. 81-97. Saatavissa myös www-muodossa: <http://www.well.com/user/smali/miller.html> (tekijän luvalla julkaissut Stephen Malinowski).
- Luukkonen, J. 2000. Digitaalisen median kirjoitusopas. Helsinki:Oy Edita Ab.
- Hirsjärvi, S., Remes, R. & Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki:Kirjayhtymä Oy.
- Alexander, J.E. & Tate, M.A. 1999. Web Wisdom. How to Evaluate and Create Information Quality on the Web. Wolfram Memorial Library. Widener University. New Jersey:Lawrence Erlbaum Associates.
- ARVO-työryhmä 2003. TTY/DMI/Hypermedialaboratorio.

Huom! ARVO ei talleta tuloksia. Voit tuki tulostaa sivut tai tallentaa ne selaimestasi.

[Arvioinnin yhteenveto](#) | [Kehitysvihjeet](#) | [Omat vastaukset](#)

[Lopeta tämä arviointi ja siirry takaisin etusivulle >>](#)